

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ÖLÜMDEN SOĞUK
HAYATTAN SICAK
GİR KANIMA

Hepi topu 60 saniye!

Filmini, bilinen bir filmde esinlenerek 60 saniyede çek,
www.empire-60saniye.com'a yükle, Jameson Empire Awards 2010
"Done in 60 Seconds"a katılma ve dünyanın en ünlü yönetmenleriyle
Londra'da olma şansını yakala!

Başvuru ve ayrıntılı bilgi için; **www.empire-60saniye.com**

www.hayatfarklibakanlar.com

kiraz halkla ilişkiler; **0212 296 29 00**

www.hayatfarklibakanlar.com/rantey.org

KAN ARZUSUYLA DOLU BİR AŞKIN ÇOCUKSU HALİ

ARKA PENCERE, 4. SAYISINDA VAMPİR FİLMLERİNİN BAŞAT KAHRAMANLARINI, "ÖLÜM KARARI" DOSYASINDA irdelemiş ve terminolojiyi yaratan en kan alıcı 11 vampiri masaya yatırmıştı. Bela Lugosi'li "Drakula"dan Gary Oldman'lı "Bram Stoker's Dracula"ya, David Bowie'li "Açlık"tan "Blacula"ya, George Romero ustanın "Martin"inden "Vampirle Görüşme"nin yırtıcı küçük vampiri Kirsten Dunst'a, "Günbatımından Şafağa"da muhteşem striptiz dansı ile Salma Hayek'ten, olağanüstü kadın vampir rolündeki Avustralyalı aktris Peta Wilson'a kadar birbirinden kan emici vampir sayfalarımızda arziendam etmişti.

Bu türün en önemli filmlerinden biri de "Nosferatu" kuşkusuz. Listede iki kere kendine yer bulmuş bir başyapıt. Vampir temalı filmlerin atası. Kendinden sonra gelen vampirlerin prototipi. Bu hafta yeni çıkan DVD'ler arasında rafları süslemeye başladı bile. Iskalamamakta fayda var. Film, Bram Stoker'ın "Drakula" romanının bir uyarlaması olduğu ve telif ödenmeksizin yapıldığı için yönetmeni Friedrich Wilhelm Murnau'nun başına olmadık işler açmış ve Bram Stoker'ın eşi tarafından dava edilerek filmin gösterime sokulması engellenmişti. Ama uydurma bir isimle 1922 yılında gösterime sokuldu. Nosferatu'yu Kont Orlok adıyla Max Schreck canlandırdı. Bu rolle efsaneler arasında yerini almayı başardı tabii. Nosferatu bir türün önemli figürleri arasında kendine yer buldu. Bugün resimleri, posterleri, oyuncakları ve tişörtleri ile popüler ikonlar arasındaki yerini çoktan aldı. "Nosferatu", sessiz sinema döneminden günümüze önemini her zaman hissettiren bir

vampir filmi oldu. İşte bu janra yeni eklenen halka hiç kuşkusuz "Gir Kanıma". "Alacakaranlık"ın terör estirdiği bugünlerde öylesine ferahlatıcı oluyor ki bu İsveç yapımı film! Stockholm sokaklarında 80'li yılların başında geçen hikayesiyle türe yeni bir soluk getirmekle kalmıyor, 2009 yılının da en iyi filmleri arasındaki yerini hakkıyla alıyor.

Film, iki çocuğun olağandışı aşkına ve yakınlaşmasına tanıklık ediyor. İsveç gettolarının ve soğuk beyaz bir tül gibi şehri saran karın gölgesinde akıp giden hikaye, vampir filmlerinin o bildik kan revan içinde sulandırılması klişelerine takılmadan ağır ağır ama emin adımlarla hedefini buluyor. Gerilimi, ağır temposu ve soluk estetiğiyle izleyiciye yansıtıyor. Ana kahramanı Oskar'ın şiddete meyyalini açığa vurduğu bir sırada karşılaştığı Eli'yle masumane yakınlaşması, bir süre sonra tehlikeli bir hal almaya başlıyor. Biz yine de onların bu saflıklarının yanında yerimizi alıyoruz. Birçok festivalde ilgiyle karşılanan yapım, 2010 içinde yeniden çevrimiyle yine karşımıza çıkacak. Hollywood'un böylesi bir yapıma kayıtsız kalmasını kim beklerdi ki zaten! Birçok Uzakdoğu filminin uğradığı akıbetle karşılaşmaması en büyük temennimiz tabii ki.

"Nosferatu" ile başlayan, "Gir Kanıma" ile devam eden bu süreçte bize düşen görev bu janrı her daim takdir ve takdis etmek. Vampir filmlerini severek ve yine severek izlemek. Bir sinefil için asla ötelenmeyecek bir durum. Keyfini çıkarmaktan başka ne gelir ki elden...

GİZLİ TEŞKİLAT

(NORTH BY NORTHWEST, 1959)

YAYIN KURULU: CEM ALTINSARAY cemirique@yahoo.com BİLGEHAN ARAS bilgehanaras76@gmail.com KEMAL EKİN AYSEL kemalaysel@gmail.com

BURAK GÖRAL burgoral@yahoo.com MURAT ÖZER cinemozer@gmail.com BURÇİN S. YALÇIN burcycalc@hotmail.com

GÖRSEL YÖNETMEN: BİLGEHAN ARAS **LOGO TASARIM:** ERKUT TERLİKSİZ **HTML UYGULAMA:** BAŞAR UĞUR

KATKIDA BULUNANLAR: TUNCA ARSLAN, OLAN ÖZYURT, OKAN ARPAÇ, MÜGE TURAN, MUHSİN AKGÜN, EMEL GÖRAL, FİLİZ ÖRGEN

www.arkapencere.com

6 ÇOK BİLEN ADAM

Haftanın eleştirileri: Gir Kanıma, Kırık Kucaklaşmalar, Kuzey Yamacı, Ninja'nın İntikamı, Amelia.

17 KAPRI YILDIZI

Arka Pencere yazarlarının film değerlendirme yıldızları. Beş üzerinden, buçuksuz.

19 TRENDEKİ YABANCI

1950'ler Yeşilçam'ının 'kayıp yıldızı' Bakiye Fayazof'a dair...

20 İTİRAF EDİYORUM

Fatih Akın her türlü sinemasal derdini bizimle paylaştı!

22 ÖLÜM KARARI

Sıra geldi 2000'li yılların 11 'yerli' kahramanına. Böylece bu faslı kapatıyoruz.

26 AŞKTAN DA ÜSTÜN

David Lean bizi yasak aşkın acılı kollarına atıyor: Kısa Tesadüfler.

28 AİLE OYUNU

Son çıkan DVD eleştirileri: Nosferatu: Bir Dehşet Senfonisi, Hoşgörüsüzlük: Aşkın Çağlar Boyu Mücadelesi, Amy'nin İzinde, Tezgahtarlar, Kapak Güzeli, Orijinal Cinayet(ler).

34 SAPIK

Film sapıkları için sinemanın incik cıncığı: Plan 9 From Outer Space, Ölümcül Tuzak, Friedrich Wilhelm Murnau, Devlet Devrim, Rekin Teksoy'un Sinema Tarihi.

GİR KANIMA

ORJİNAL ADI Låt Den Rätte

Komma In

YÖNETMEN Tomas Alfredson

OYUNCULAR Lina Leandersson, Kåre

Hedebrant, Per Ragnar

YAPIM 2008 İsveç

SÜRE 115 dk.

Korku janrına uzak
olduğunu söyleyen bir
yönetmenin
böylesi bir hikayeye
olan soğukkanlı ve
farklı yaklaşımı
takdire şayan...
"Gir Kanıma"
2000'li yılların
ilk 10 senesine
damga vuran önemli
filmlerden biri.

COK ÇOK ÖNCE İNTERNET VE FESTİVAL ORTAMLARINDA KENDİSİNE CİDDİ hayranlar kazandıran ve içinde birden fazla katman barındıran "Gir Kanıma"yı iki farklı açıdan ele alarak değerlendirmek lazım. Birincisi bir ergenlik hikayesi olarak, ikincisi de vampir terminolojisi içinden geçerek anlatılan nefis bir aşk hikayesi olarak...

Filmin uyarlandığı, İsveç'te çok satan roman -İngilizce adı "Let The Right One In"- adını şarkıcı Morrissey'in içinde vampir imalarını da barındıran aşk şarkısı 'Let The Right One Slip In'den alan bir gerilim romanı. Yazarı John Ajvide Lidquist'in de ilk romanı üstelik. Lidquist de profesyonel bir yazar değil. Sokaklarda gösteri yapan bir sihirbaz ve stand-up komedyenmiş kendisi. Doğru temaları bir araya getirip ticari anlamda başarılı bir ürün çıkarmış ortaya. Sinema uyarlamasının senaryosunu da kendisi yazarak bu karışımın bir rastlantı olmadığını kanıtlamış adeta.

Filmin yönetmeni Tomas Alfredson ise ülkesi İsveç'te hem televizyona hem de sinemaya çalışmış, İsveç Film Akademisi'nde de yöneticilik yapmış, aktif bir sanatçı. Korku filmlerine ve özellikle de vampir janrına ise tamamen yabancıymış. Ancak bazen bazı filmlerde ilahi bir güç çalışır; doğru insanları ve bileşenleri bir araya getirir. "Gir Kanıma" da böyle bir film.

Filmde annesiyle yaşayan Oskar adlı 12 yaşındaki bir çocuğun sorunlu dünyasına tanık oluyoruz. İsveç'in her tarafı karla kaplı küçük bir kasabasında 80'li yıllarda geçiyor bütün hikaye. II. Dünya Savaşı'na karışmayıp dünyanın en refah ülkesi olan İsveç'te 80'lerdeki sosyalist parti ülkeyi bir demirperde ülkesi haline getirmiş neredeyse. Özellikle Stockholm civarında kümelenen işçi sınıfı, bölgeyi tehlikeli bir hale getirmiş. Muhtemelen yazarın o zamanlarda geçirdiği kötü çocukluk, romanda kendisine bu zamanı seçmesinde etkili olmuş.

Oskar içine kapanık ve öfkeli bir çocuk. Ergenlik çağındaki erkek çocuklarında özellikle içerde büyüyen bir öfke vardır. Birtakım düzensizlikler de (boşanan anne-baba gibi...) eklenince bu öfkeli duygular üzerinde kontrolü

yitirmek kolaylaşır. İçindeki öfkeyi çıkaramazsın kolay kolay, çünkü küçüksündür daha, güçsüzsündür, bir de üstüne utangaçsan çok zor geçer günlerin. Oskar'ın okuldaki 'yırtık' çocukların baskılarına cevap verememesi, kendi kendine kaldığında ise aslan kesilmesi sırf bu yüzden. İçindeki karanlık tarafı gazetelerden kestiği cinayet haberleriyle besliyor.

Vampir kız Eli, işte tam da bu çocuğun karşısına çıkıyor. Aslında Eli, Oskar'ın öfkesinin bir ürünü, somutlaşmış hali gibi. Oskar adeta kendisinden, yine 12 yaşında (gibi görünen) bir 'öteki' çıkıyor. Eli en ihtiyaç duyduğu zamanda çıkıyor Oskar'ın karşısına ve kalbini ele geçiriyor. Aşk, Oskar'a iyi geliyor. Çünkü bu öfkenin onu götüreceği yer Columbine lisesi ve diğer örneklerdeki katliamları gerçekleştiren çocuklarıinkiyle aynı.

'Öteki' Eli, Oskar'ın tam tersi. Oskar beyaza yakın sapsarı saçlarıyla kar üstünde çıplak dursa yok olacak sanki. Eli ise simsiyah saçlara ve koyu gözlere sahip. Eli Oskar'dan daha atak ve cesur. Ölümsüz ve kanla besleniyor üstelik! Öfkeli bir ergenin hayallerini süsleyebilecek en uygun kız!

Oskar'ı hırpalayan çocukların hiçbirisi Eli'yi görmüyor finale kadar. Zaten finaldeki o büyük buluşmayı bize daha çok bir 'rüya alemi' gibi sunuyor Alfredson... Hikayede ölen ve bu olaylardan etkilenen yetişkinler olmasa bütün filmi 'Oskar'ın fantezisi' olarak okumak mümkün. Hatta böyle okumak daha zevkli. 'İkinci final'e kadar da bir şekilde böyle yorumlayabilirsiniz. İlk final, filmin en başında da yer alan kapkara geceye dağılan kar taneleriyle sonlanırken ikinci final bize yaşananların gerçekten yaşandığını söylüyor.

O zaman hikayenin diğer katmanına, bu sefer vampir penceresinden bakmak farz oluyor. Eli, Oskar'ın yan dairesine babası olduğunu düşündüğümüz bir adamla taşıyor. Ama adamın babası olup olmadığını film bize hiç söylemiyor. Oysa kitapta bu adamın bir pedofil ve Eli'ye tutkuyla aşık olduğu belirtilmiş. Film iki çocuğun ilişkisine odaklandığı için bu ilişkiyi hiç eşelemiyor.

Genç kızları harap eden "Alacakaranlık" serisinde bu filmdeki 'can yakıcı' ve 'masum' romantizmin yarısı bile yok.

Eli'nin 200 yıllık geçmişinin anlatıldığı bir bölüm de filmde kendisine yer bulamamış. Bu 'neden-sonuç' ilişkisini seyirci de zaten talep etmiyor.

Ancak korku janrına uzak olduğunu söyleyen bir yönetmenin konuya olan soğukkanlı ve farklı yaklaşımı da takdire değer. 'Vampir' Eli'nin davet edilmeden bir yere girdiğinde neler olabileceğini gösterdiği o kanlı sahne mesela: Hem kimsenin daha önce pek denemediği muhteşem bir 'detay'ı merkez almakta hem de filmin kesinlikle en romantik sahnesi. Benzer bir temanın olabilecek en yüzeysel şekilde ele alındığı ama yere göğe konulamayan "Alacakaranlık" filmlerinde bu sahnedeki romantizmin yarısı bile yok mesela. (Filmin orijinal adına da anlamını veriyor bu sahne)

Eli'nin kurbanlarına saldırdığı sırada çıkardığı sesler ise yırtıcı hayvan seslerini andırıyor. (Bu arada Eli'yi canlandıran Lina Leandersson'ın sesi

200 yaşında bir vampire göre çok fazla 'çocuk' kaldığı için, İsveç'te yaşayan Elif Ceylan adlı bir Türk'ün sesiyle değiştirilmiş). Yine bir vampir filminde duymaya alışkın olmadığımız, müziksiz yaratılmış sesler bunlar. Alfredson göstermekten çok ima ederek daha etkili bir sinema yaratacağını bildiğinden şiddet sahnelerinde göreceğimiz konusunda oldukça ekonomik davranmış.

"Cloverfield" ile hiç de fena bir iş çıkarmayan Matt Reeves'in 'yeniden çevrimi'ni ise 'umutsuzca' bekliyoruz. Eli'yi Abby (Ebi), Oskar'ı da Owen yapmışlar! Yani orijinalinden sanki pek de uzaklaşmışa benzemiyorlar! 📺

Filmde her kuzey Avrupalı film gibi muhteşem bir ışık kullanımı var.

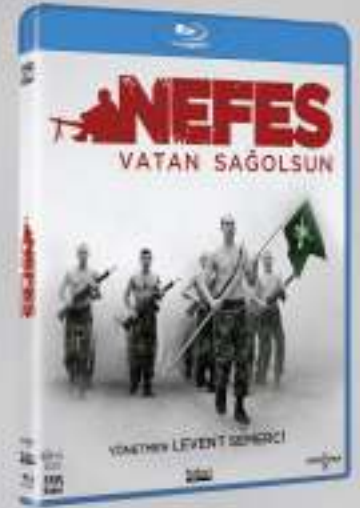
İlk finalde bitse, ikinciye bize hiç göstermese daha iyi olacaktı sanki...

NEFES

VATAN SAĞOLSUN

YÖNETMEN
LEVENT SEMERCİ

ŞİMDİ **DVD**, **VCD** VE **Blu-ray Disc** 'DE

tiglon

KIRIK KUCAKLAŞMALAR

ALMODÓVAR DA, TIPKI TARANTINO GİBİ, FİLMLERİNDE ÖYKÜ ANLATIRKEN, yüreğinden taşan sinema sevgisini dizginleyemeyen yönetmenlerden. O da her fırsatta referanslarıyla sinema sanatının önünde saygıyla eğiliyor. Üstelik, her filmiyle bunun dozu artıyor. "Kırık Kucaklaşmalar", odağına bir film yönetmenini yerleştiren "Kötü Eğitim"i de geçiyor ve öyküsünün fonuna tepeden tırnağa film yaratım sürecini yayıyor. Bununla birlikte, 2000'lerde direksiyonunu aniden komediden dramlara kırdığı dönemine ihanet etmeyen bir üslubu var yönetmenin burada da. "Kırık Kucaklaşmalar" da da yıllar arasında yine uzun süreli yolculuklara çıkıyor, kahramanlarımızın dramatik dönüşümlerinin izdüşümlerini arıyoruz.

Görme engelli senaryo yazarı Harry Caine'le tanıştırıyoruz filmin başında. Bir İspanyolda hayli eğreti duran bu Anglosakson isim elbette bir mahlas. Gerçek adı Mateo Blanco. 14 yıl önce geçirdiği trafik kazasında yitirmiş gözlerini. Önce geçmişten 'bir dost' alıyor kapısını, bir senaryo yazdırma bahanesiyle... Ardından ülkenin tanınmış işadamlarından birinin ölüm haberi ulaşıyor kulağına. Lakin esas çaresizliği asistanı, gözü, kulağı, her şeyi genç Diego'nun bir çekmeceye bulduğu güzel bir kadının fotoğrafına dair sorularıyla başlıyor. Nihayet, Harry'nin olan biteni anlatmaktan başka çaresinin kalmadığı bir an geliyor...

Almodóvar'ın kahramanlarının geçmişlerindeki ağır yüklerle bugünlere geldiklerini, o yolda katı bedeller ödediklerini ve her daim bir parçalarını geçmişte bıraktıklarını biliyoruz. Son dönem Almodóvar filmleri neredeyse tümüyle bu kahramanların geçmişlerindeki kırık dökük parçaları dönüp toplamaları üzerine zaten. "Annem Hakkında Her Şey"den "Konuş Onunla"ya, "Kötü Eğitim"den "Dönüş"e, son dönem Almodóvar filmlerinin duygusal yapısı bunun üzerine bina edilmiş durumda. Buradaki Harry/Mateo'nun 14 yıl önce yaşadıklarına bakarsak, heveskar bir yönetmen

çıkıyor karşımıza. Geleceği parlak. Lakin moruk 'yapımcısı'nın nefes kesen karısı Lena'dan büyülenip bu kadını filminin başrolüne yerleştirmesi, bir de üstüne aralarında tutkulu bir aşk filizlenmesi bir bakıma sonun başlangıcı oluyor. Bir yandan filmi bitirmeye, diğer yandan da Lena'yla aralarındaki yasak aşkı yaşamaya çalışıyor kahramanımız.

Şu an yeryüzünde özgün senaryo yazan yönetmenler arasında düş gücü envai çeşit zenginlikler barındıran isimlerin başında o geliyor olmalı; belki Coen'lerle birlikte... Doğrusu, son dönem filmlerindeki ustalıklı örülmüş senaryo denklemlerine yakın bir yapısı var "Kırık Kucaklaşmalar"ın. Ne var ki, bu kez bu yapıyı taşıyabilecek sağlamlıkta karakterleri yok ustanın. Örneğin filmin kahramanı Harry'nin, onca yıl boyunca o kadar popüler filmlere imza atmasına rağmen nasıl kamuoyunda tanınmadan kalabildiği tam bir muamma. Henüz filmin başında kafanıza yerleşen bu soru baştan sona beyninizi kemiriyor.

"Kırık Kucaklaşmalar"ın önceki Almodóvar filmlerinden bir farkı varsa, o da her fırsatta "cesaretini toplayıp komediye dönmek istediğini" söyleyen yönetmene bu yolda 'köprü' teşkil etmesi. Film bir film üretmenin yaratabileceği kimi sancılara dair çarpıcı referanslarla dolu olmasının yanında, bizi sık sık o 'film içinde film'e (kahramanımızın çektiği filmin adı "Kızlar Ve Bavullar") uzun uzadıya dahil ederek Mateo ve Lena'nın öyküsünden koparıyor. Varsın koparsın, zira "Kızlar Ve Bavullar" usta yönetmenin erken dönemindeki "Sinir Krizinin Eşiğindeki Kadınlar"ın tıpatıp aynısı. Almodóvar o filmi burada 'yeniden üreterek' o eski 'Deli Pedro' yıllarına pek yakında dönüş sinyali de veriyor ki, "Kırık Kucaklaşmalar"ın hayranlarına en önemli müjdesi bu oluyor.

Film içindeki film "Kızlar Ve Bavullar", muhakkak internetten bulunup izlenmesi gereken bir film.

Lola Dueñas'ın dudak okuduğu bölümler yönetmenin arzu ettiği etkileyciliği sağlamaktan uzak.

ORJİNAL ADI Los Abrazos Rotos
YÖNETMEN Pedro Almodóvar
OYUNCULAR Penélope Cruz, Lluís Homar, Blanca Portillo, José Luis Gómez
YAPIM 2009 İspanya
SÜRE 127 dk.

Bu, Almodóvar'ın 'Deli Pedro' yıllarındaki durum komedilerine dönüş sinyali olabilir mi? Neden olmasın?

KUZEY YAMACI

ORJİNAL ADI Nordwand
YÖNETMEN Philipp Stölzl

OYUNCULAR Benno Fürmann, Florian Lukas, Johanna Wokalek, Ulrich Tukur

YAPIM 2008 Almanya

SÜRE 126 dk.

Dağın başında,
hayatla ölüm
arasında ne Nazilik
kalır ne de
rekabet...

AVRUPA SİNEMASI KRİZDEYKEN ALMAN SİNEMASI NE HİKMETSE YÜKSELİŞE GEÇTİ. Furyanın son ürünü "Kuzey Yamacı" (Nordwand), Clint Eastwood'un "Zirvede Ölüm"de (The Eiger Sanction) tırmandığı dağda yaşanan bir trajediyi anlatıyor. Günümüzde dağcılarının tek başına iki buçuk saatte tırmandığı zorlu yamaç, 30'lu yılların yetersiz ekipmanları ile eşsiz bir gerilimin meskeni haline geliyor.

Nazi Partisi tırmanışı bir gövde gösterisine dönüştürmek isterken öykünün odağındaki Toni ve Andi'nin bu propaganda çalışmasıyla işleri yok. Dağa tırmanmayı şöhret için değil zevk için yaptıklarını, yönetmen bize filmin ilk üçte birlik kısmında gösteriyor. Bunlar "Heil Hitler" selamına "Görüşürüz!" diye yanıt veren köy çocukları, otomatikman özdeşleşeceğimiz kahramanlar ilk etapta. Özellikle arkadaşlarının hatalarını kapatırken canını tehlikeye atan ve göz göre göre ölen dağcı Toni rolünde Benno Fürmann harika.

Kahramanların rakipleri ise parti destekli profesyonel dağcılar. Fakat yönetmen, trajedi

devreye girince, iyi kötü ayırımını ortadan kaldırıyor ve dağın imkansız koşullarına karşı bir macera olarak başlayan tırmanışı, hayatta kalma mücadelesine dönüştürüyor. O noktada artık ne rekabetin ne de siyasetin anlamı kalıyor. İki ekip bir araya gelip bir şekilde bu meşum dağdan kurtulmak için çözüm aramaya başlıyorlar. İnsanlık durumu en basit paydada, yaşamak çabasında kuruluyor.

Tırmanış süreci, dağcılık bilgisi olanların hakkını teslim edeceği, belgeselvari bir gerçekçilikle anlatılıyor. Oraya sıkışıp kalmışlık, çaresizlik ve doğa kurallarıyla mücadele duygusu "Das Boot"vari bir tansiyon yaratıyor. Tepeden yuvarlanan taşlar, kar fırtınası, çığ tehdidi, donma tehlikesi gibi doğal düşmanlar dağcılarla birlikte seyirciyi de diken üstünde tutuyor. [\[1\]](#)

Beyazperdede görebileceğiniz en gerilimli dağcılık filmleri listesinde ilk beşe oynar.

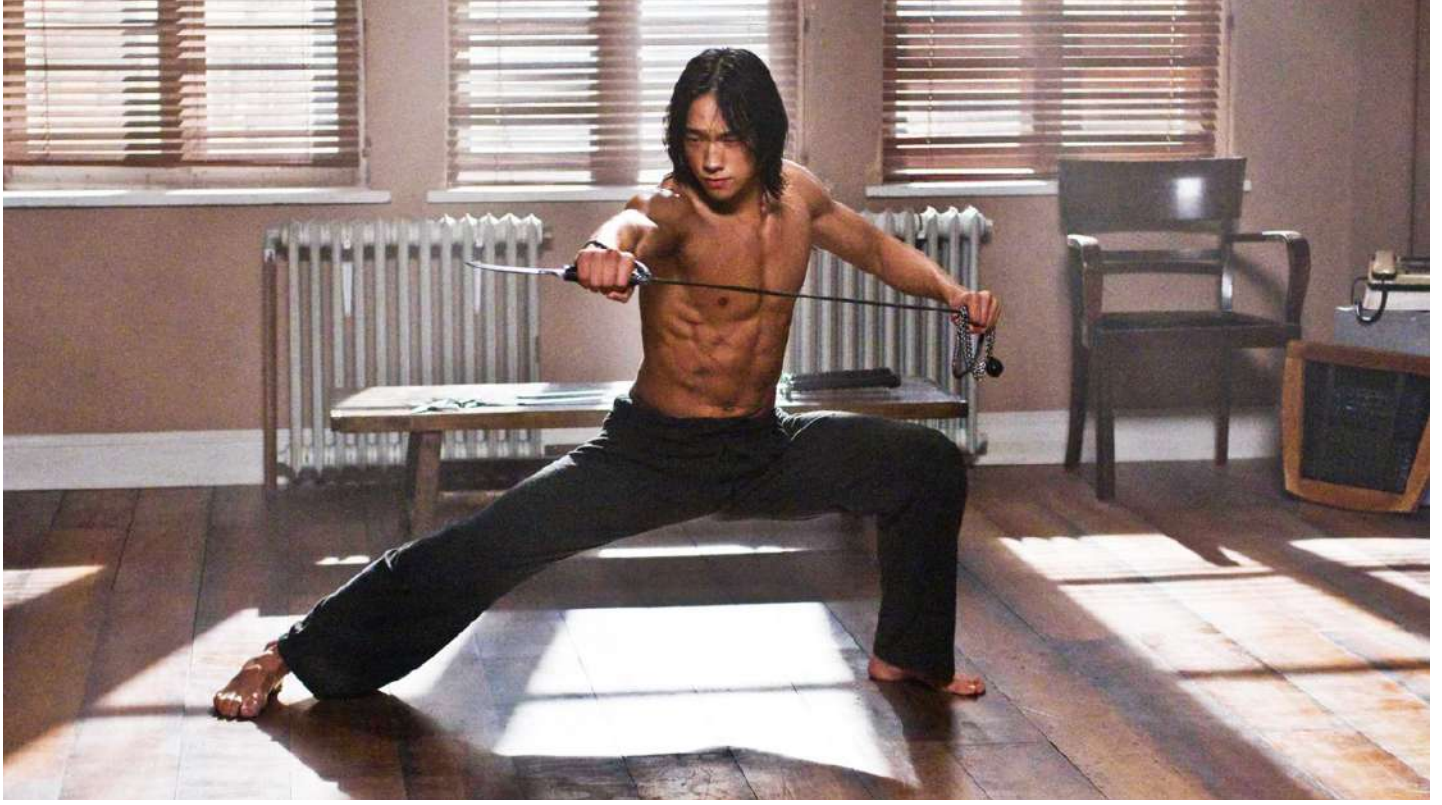
Ulrich Tukur, her büyük Alman filmde kaypak, hesapçı, kalantör adamı oynamak zorunda mı?

www.sinemamuzik.com

'bir tıkla gerçek habere ulaş'

Ücretsiz Haber Akışı - <http://www.haberakisi.com>

NINJA'NIN İNTİKAMI

ORİJİNAL ADI Ninja Assassin

YÖNETMEN James McTeigue

OYUNCULAR Naomie Harris, Rain,

Stephen Marcus, Ben Miles

YAPIM 2009 Almanya-ABD

SÜRE 99 dk.

Bu film olsa olsa
en fazla aksiyon filmi
olarak ateş yakar,
yoksa başka bir
gövdesi yok.

BAZEN BİR FİLMİN ADINDAN NE ÇOK ŞEY OKURSUNUZ! ÖZGÜN İSMİNDEKİ TOTOLOJİ bile filmin lüzumsuzluğunun işareti. Ninja ve tetikçi! Aynı şeyler değil mi?

"Ninja'nın İntikamı"nın diğer Ninja filmlerinden farkı fiyakalı ekibi: "V For Vendetta"nın yönetmeni James McTeigue, yapımcılar Joel Silver ve Wachowski'ler. Doğal olarak solid aksiyon ve bilgisayar efekti beklentisi yüksek, çokça kopuk uzuv ve litrelerce kan göreceğimizi de biliyoruz. Ama görüyoruz ki senaryo yaş olunca kurtarmıyor.

Filmdeki kahraman Mika rolündeki Naomie Harris. "28 Gün Sonra"da zombilere karşı savaştıktan sonra burada Europol ajanı olarak yüzyıllık Ninjaları karşısına alıyor. Ninjalar hükümetlerin 'pis' işleri için kiraladıkları paralı tetikçiler. Mika, Ninjaların tarih boyu süregelen bu karanlık operasyondaki gizli rollerini ortaya çıkarmaya kalkınca hedef tahtası haline gelir. Evet, senaryo bu... Bir de Ninjaların geçmiş eğitimlerine gidiyor, Ozunu klanınca katı kurallarla yetiştirilen yetimleri görüyoruz. Raizo'yu tanımak için.

Ninjaların asi yürekli ve en yeteneklisi, Güney Koreli oyuncu Rain'in canlandırdığı Raizo, filmdeki intikamın hak sahibi. Geçmişinden yaralı Raizo klandan öcünü almak için Mika'ya yardım ediyor. Spartalı kasları, zorlama Amerikan esprileriyle Mika ile arasında hiçbir kimya oluşmuyor.

Filmin en büyük vaadi dövüş sahneleri. Ancak bunlar da görsel olarak muamma, çünkü Ninjalar gölge gibi hareket ettiklerinden ne olduğunu pek göremiyoruz. Elimizdeki tek kanıt filmin açılışı. Buradaki Ninja saldırısı o kadar grafik yüklü, kan/et manzarası o denli detaylı ve operasyon o kadar hızlı ki dublörleri dahi seçemiyorsunuz.

"Ninja'nın İntikamı" en fazla aksiyon filmi olarak ateş yakar, yoksa başka bir gövdesi yok. Filmdeki bir fazlalık da hikayenin Berlin'de geçiyor olması. Sahi Ninjalar neden Berlin'deler? 🤔

Ninja filmlerine düşkün olmayan kadınlar için Rain'in göğüs adaleli vücudu ziyadesiyle göz dolduruyor.

Ninjaların attıkları yıldızların kurşun gibi ses çıkartması. Gerçekte onların sessiz olması gerekiyor mu?

"SİNEMACILIK VE FİLMCİLİK YARARINA BAĞIMSIZ İLETİŞİM PLATFORMU"

sadibey.com

AMELIA

YÖNETMEN Mira Nair

OYUNCULAR Hilary Swank, Richard Gere, Ewan McGregor, Christopher Eccleston, Joe Anderson

YAPIM 2009 ABD-Kanada

SÜRE 111 dk.

Bir 'efsane'yi anlatamayan bir film yapılmak istense, ancak bu kadar olurdu!

ATLANTİK OKYANUSU'NU GEÇEN İLK KADIN PİLOT AMELIA EARTHART'IN HAYATI BU kadar mı 'sıkıcı', bu kadar mı 'renksiz', bu kadar mı 'ilhamdan yoksun'muş! Belki öyle değil, ama Mira Nair'in "Amelia"sını izleyince bu türden bir izlenime kapılıyoruz ne yazık ki!

Hilary Swank'ın tam bir Amelia Earhart olduğu, yani oyuncu seçimi açısından mükemmel görüldüğü film, başka hiçbir açıdan elle tutulur bir görüntü sergileyemiyor. 'Motivasyonsuz' bir karakter havası taşıyan Amelia, dolayısıyla bir an bile 'uçma isteği'ni bize geçiremiyor, dahası bizi uçmaktan soğutuyor! Bu durumun temel müsebbibinin senaryo olduğuysa apaçık. Oysa ki senaryo dendiğinde akla gelen birkaç isimden biri olan Ronald Bass yazmış metni, ikinci senarist Anna Hamilton Phelan da az deneyimli değil hani!

Filmin başarısızlığının altını deşmeye çalıştığımızda, karşımıza birden fazla eleman çıkıyor aslında, yalnızca senaryoya bağlamak yanlış olur bu 'rahatsızlık'ı. Bir kadın kahraman hikayesi olduğu için yönetmen koltuğuna

oturtulduğu açık olan Mira Nair'in bizi bir türlü kavrayamayan yavan anlatımından mı bahsetmeli, yoksa biyografik film çekmenin zorluklarından mı dem vurmali, bilemedik. Belki bizler için değilse de Amerikan halkı için büyük anlamlar ifade eden bir kahramanı anlatırken daha 'özenli' olabilirdi Mira Nair diye düşünmeden edemiyoruz. Karakteri iyi ve kötü yanlarıyla anlatmak ister gibi, ama bunları biyografik film kuralları içine oturtmayı bir türlü beceremiyor ve filmi 'anlatılacak hiçbir şeyi olmayan' bir karakterin hikayesine dönüştürüyor.

Türün önemli örnekleri arasına girmesi mümkün değil "Amelia"nın, hele ki yakın dönem örneklerden "Ali" ya da "Ray"ın etkisinin yanına bile yaklaşamaz! "Müzede Bir Gece 2"de Amy Adams'ın canlandığı komedik Amelia Earhart karakteri bile bundan daha derinlikliydi! 📺

Finaldeki gerilim, o dakikaya kadar bizi sızma noktasına kadar getiren filmin belki de tek olumlu yanı.

Richard Gere, artık bir 'jigolo' olmadığını ve 'nefes nefese' kalacak kadar koşamayacağının farkında değil gibi!

AMELIA

GİR KANIMA

KIRIK KUCAKLAŞMALAR

NİNJA'NIN İNTİKAMI

	CEM ALTINSARAY	BİLGEHAN ARAS	TUNCA ARSLAN	KEMAL EKİN AYSEL	BURAK GÖRAL	MURAT ÖZER	BURÇİN S. YALÇIN
AMELIA						★	
GİR KANIMA		☆☆☆☆☆		★★★★	☆☆☆☆☆	★★★★	★★★★
KIRIK KUCAKLAŞMALAR		★★★		★★★★		★★★	★★★
KUZEY YAMACI				★★★			
NİNJA'NIN İNTİKAMI						★★	★
ACI AŞK					★★★		
ADALET PEŞİNDE		★		★★	★	★★	
ADINI SEN KOY			★★		★★		
ARIZALI ÇİFTLER				★★			
AŞKIM		★		★★★	★★	★★	★★
AVATAR		★★★★		☆☆☆☆☆	★★★		☆☆☆☆☆
BAŞKA DİLDE AŞK			★★		★★★	★★★	★★★
D@BBE 2			★★				
GEÇENİN KANATLARI					★★	★	
NEŞELİ HAYAT		★★★★	★★		★★★	★★★★	★★★
ORADA				★★★		★★★	★★★
SOUL KITCHEN		★★★			★★	★★	★★★
VAVİEN		★★★	★★★		★★★	★★★★	★★★
YAHŞİ BATI		★		★★	★★	★★	
ZOMBIELAND		★★★		★★★	★★★	★★★	
AMY'NİN İZİNDE				☆☆☆☆☆	★★★★	☆☆☆☆☆	★★★★
HOŞGÖRÜSÜZLÜK		☆☆☆☆☆	★★★		☆☆☆☆☆	★★★★	☆☆☆☆☆
NOSFERATU		☆☆☆☆☆	★★★★	★★★★	☆☆☆☆☆	☆☆☆☆☆	☆☆☆☆☆
ORİJİNAL CİNAYET(LER)		★	★	★★	★	★	★★
TEZGAHTARLAR				★★★★	★★★★	★★★★	

KAYBOLUP GİTMİŞ BİR YILDIZ: BAKİYE FAYAZOF

"Uzun müddet İngiltere'de kalmış ve bu arada mükemmel İngilizce öğrenmiştir. Sonraları İstanbul'a gelmiş, gazetede gördüğü ilan üzerine; bir film şirketine müracaat ederek, böylece artist olmuştur. İlk filmi olan (Hürriyet için) filminden sonra 5 film daha yaptı."

BAKİYE FAYAZOF'U TANIR MISINIZ? PEK SANMAM... AÇIKÇASI BİR SÜRE ÖNCESİNE KADAR BEN DE HİÇ DUYMAMIŞTİM ADINI. ALTI

yedi ay önce Agâh Özgüç'ün film sözlüklerini karıştırırken, eski bir filmin künyesinde tesadüfen gözüme takıldı Bakiye Fayazof.

Daha önce de vurguladığım gibi sinema tarihçisi değilim ama özellikle Türk sinemasının 'pek bilmediğimiz' yıllarına ilişkin merakımı kışkırtan bir şey olursa da peşini bırakmamaya gayret ediyorum.

Türk müdür yabancı mıdır onu bile bilmediğim Bakiye Fayazof için de söz konusu oldu bu süreç ve 50'lerin başlarında Yeşilçam'da parlaklık kazanmış ama sonra da aniden çekip gitmiş bu 'kayıp yıldız' hakkında sağı solu biraz kurcalayarak bir şeyler öğrenmiş oldum.

Atilla Dorsay ve Turhan Gürkan'ın ortak imzasını taşıyan Sinema Ansiklopedisi'nde yalnızca üç satır var: "Bakiye Fayazof (1925 -): 50'lerde Cennet Yolcuları, Hürriyet İçin Şahlanan Belde, Nilgün gibi filmlerde adını duyuran oyuncu, sonra Muammer Karaca Tiyatrosu'nda çalıştı. Evlenerek sinema ve tiyatroyu bıraktı."

IMDb'ye de göz attım; altı filmi olduğu yazılı: "Yavuz Sultan Selim ve Yeniçeri Hasan" (Münir Hayri Egeli, 1951), "Dokunulmaz Bu Aslana" (Vedat Örfi Bengü, 1952), "Cennet Yolcuları" (İhsan Tomaç, 1952), "Ankara Ekspresi" (Aydın Arakon, 1952), "Hürriyet İçin Şahlanan Belde" (Mümtaz Ener, 1952), "Nilgün" (Münir Hayri Egeli, 1954). Ayhan Işık'la, Cüneyt Gökçer'le, Demir Aşuroğlu'yla, Lale Oraloğlu'yla, Turan Seyfioğlu'yla, Asuman Korad'la birlikte kamera karşısına geçmiş bu filmlerde.

Bir başka sinema sitesi sinematurk.com ise imdb'den farklı olarak yedinci bir filme, 1955 yapımı Lütfi Akad imzalı "Meçhul Kadın"a da yer veriyor 'Bakiye Feyazoff' listesinde. Filmin künyesinde dokuzuncu sırada yer alıyor Bakiye Hanım...

Lütfi Akad'ın anılarını kaleme aldığı, 643

sayfalık "Işıklı Karanlık Arasında" kitabına baktım, "Meçhul Kadın"dan uzun uzun söz ediyor Akad ama Bakiye Fayazof'tan (ya da Bakiye Feyazoff'tan) tek satır yok. Kitabın sonuna ayrıntılı bir filmografi eklenmişse de heyhat; "Meçhul Kadın"ın künyesinde sekiz oyuncuyla yetinilmiş!

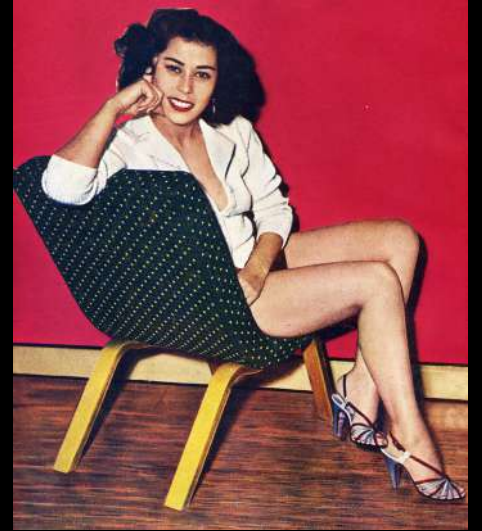
Özgüç'ün "Türk Filmleri Sözlüğü-1"de ise bu kez bir eksilmiş oyuncular, yedi oyuncunun adı yazılmış yalnızca...

Sinema tarihçisi Alican Sekmeç'in arşivinden edindiğim, bir zamanlar Türkçe-İngilizce olarak yayımlanan "Yıldızlar Hazinesi-Pin Ups" dergisinin birinci sayısı, Bakiye Fayazof hakkında en geniş bilgiyi içeren doküman oldu açıkçası. Sayfada gördüğünüz fotoğraflar da oradan...

"Yıldızlar Hazinesi"nin iç kapağında şu satırlar var: "Elinize aldığınız bu mecmua, kıymetli gazeteci arkadaşımız ve sanatkâr (Lütfi Gökmen) tarafından hazırlanmıştır. Arkadaşımız, sanatkârların resimlerini, natürel olarak, bizzat çekmiş ve yazılarını da kendine haz üslubu ile yazmıştır."

(Acı bir tesadüf, Lütfi Gökmen'in 13 Temmuz 2009'da, yani yaklaşık altı ay önce öldüğünü öğrendim.)

Herhangi bir sayfasında yıl, ay, vb. tarih belirtilmeyen dergide 18 kadın sinema sanatçısının mayolu fotoğrafları ile haklarında kısa bilgiler yer alıyor. Merhum Lütfi Gökmen'in verdiği bilgilerden önce Bakiye Fayazof'un yaşının 25, boyunun 1.61cm, kilosunun 48kg, göğüs-bel-kalça ölçülerinin sırasıyla 78-48-82cm olduğunu öğreniyoruz. Devamında şunlar yazıyor: "Memleketimizin en çok seyahat eden artisti Bakiye Fayazof, 13 Mayıs 1929 da İstanbul'da doğmuştur. Kocasının Londra'da bulunması dolayısıyla uzun müddet İngiltere'de kalmış ve bu arada mükemmel İngilizce öğrenmiştir. Daha sonraları İstanbul'a gelmiş, gazetede gördüğü ilan üzerine; bir film şirketine müracaat ederek, böylece artist olmuştur. İlk filmi olan (Hürriyet için) filminden sonra 5 film daha yaptı. Bakiye,

Avrupa'nın hemen hemen her tarafını gezmiştir. Bunun için kendisine 'Turist artist' demek pek yerinde olur. Neşeli oluşu ile dostları arasında pek sevilip sayılan Bakiye Fayazof, aynı zamanda mükemmel bir ev kadınıdır da."

Üç dört ayrı kaynaktan kısacık bilgiler aktardım ama pek çok noktada hiçbirini tutmuyor. Biri 1925 doğumlu diyor, diğeri 1929... Biri "Evlenince sinemayı bıraktı" diyor, öbürü "Sinemaya başladığında zaten evliydi" demeye getiriyor... Kaç filmi var, o bile tam belli değil. Her seferinde değişik yazılan soyadının anlamı nedir, eniştemiz nerelidir, hep merak konusu. Net olarak öğrendiğim tek şey, "Yıldızlar Hazinesi"nin ilk sayısının 1954'te çıktığı. Eğer Fayazof gerçekten 1929 doğumluysa ve o tarihte gerçekten 25 yaşındaysa tabii!

Neyse, gerçekte bunların pek de önemi yok gibi. Önemli olan 'kayıp bir yıldız' biraz olsun tanımak, bilmek, hatırlamak.

Bakiye Fayazof, Bakiye Feyazoff, Bakiye Fayasof... Hâlâ meçhul bir yıldız... Yaşıyorsa selamet, öldüyse rahmet dileyelim...

Haftaya görüşmek üzere... Sinema salonunu en son siz terk edin!

FİLMLERİMDEN TÜRKİYE'Yİ ALGILAMAK DOĞRU DEĞİL!

İtiraf kolay bir şey değil, samimi olmak gerek. Fatih Akın'ın samimiyetine güvendik. Meğer "Kısa Ve Acısız"ı sorunlu buluyormuş ve büyük başarılarının baskısını göğüslemesi zormuş!

FATİH AKIN, KONUŞTU MU
HESAPSIZ KİTAPSIZ KONUŞUYOR.
İÇİNDEN GELDİĞİ GİBİ ANLATIYOR
DERDİNİ. AMA BU HESAPSIZLIK

hali de onun samimiyetinin göstergesi değil mi zaten! Biz de bu samimiyetine güvendik ve "Soul Kitchen"ın Türkiye gösterimi için memleket toprağına ayak basınca açtık kayıt cihazımızı. İlk filmini beğenmeyişinden başarının zararlarına, tür sineması üzerine görüşlerinden Türkiye'nin Avrupa'yla ilişkilerine kadar itiraflarını bir bir sıraladı Akın. Biz de usul usul dinledik...

Ciddi film beklentisi beni rahatsız ediyor...

"Soul Kitchen"ın serüveni çok eski. 2003'te bir senaryo yazmıştım. "Duvara Karşı"dan sonra çekerim diye düşünüyordum ama film Altın Ayı aldıktan sonra, "Soul Kitchen"ın hikayesi bana çok önemli gelmedi. İşte başarının avantajları olduğu gibi böyle olumsuz etkileri de oluyor... Sonra başka bir yönetmen çekebilir dedim. Yönetmen bulamadım, senaryo öylece kaldı. Sonra "Yaşamın Kıyısında"yı çektim, film başarılı oldu, Cannes'da ödül

aldı, insanlar beğendi. Ama fark ettim ki, bu ciddi film beklentisi beni rahatsız ediyor. Başarının kölesi olmak da istemiyorum. Çünkü ben sinemanın her halini seviyorum. Tür filmi de çekmek istiyorum. Bunların üzerine bir de gençlik dönemimin yavaş yavaş bittiğini gördüm. Evlenmişim, çocuğum var, eskisi gibi eğlenemiyorsun, ki zaten yaşıma da pek kaldırmıyor, her gün partiye git, dans et falan... Üçüncüsü de İstanbul üzerine "İstanbul Hatırası"nı çekmiştim ama Hamburg'la ilgili film yapmamak beni rahatsız ediyordu. Bütün bunlar bir araya gelince "Soul Kitchen"ı çekmek istedim. İyi de oldu, iyi geldi bana.

Korku filmi çekmek istiyorum...

"Soul Kitchen" komedi filmi olsa da benim teknik, sinematografik ve hikaye anlamında en zor filmim oldu. Bir kere senaryosunu yazmak çok zordu. Filmi izleyince hikaye su gibi akıyor ama o akışı sağlamak için epey uğraştım. Bir de komedi çekmek çok zordur. Sonuçta bir tür filmi yapıyorsunuz, belli kuralları var, o kurallara uyacaksınız. "Duvara Karşı", "Yaşamın Kıyısında" gibi anlatım olarak rahat değilsiniz. Tamam, tür filmlerinin kurallarını biliyorsunuz ama onları uygulamak çok zordur. Ama ben tür filmi yapmaya devam edeceğim. Komedi, western, hatta korku filmi çekmek istiyorum.

"Kısa Ve Acısız" sorunlu bir film...

"Kısa Ve Acısız"ın iyi bir film olduğunu

düşünmüyorum. Yıllar sonra tekrar izleyince, ışık kullanımı ve kadınlara bakış açısı konularında sorunları olduğunu gördüm. Ama ilk film için fena değil galiba, insanlar onun için hâlâ beğeniyor. Bana sorarsanız en iyi filmim "İstanbul Hatırası"dır. Ama orada da daha fazla müzisyeni kullanabilirdim.

Altın Ayı kazandıktan sonra yaratı krizi yaşadım...

"Duvara Karşı"yla Altın Ayı aldıktan sonra bir yaratı krizi yaşadım. Hiçbir şey beğenmez olmuştum. Bu krizden "İstanbul Hatırası"nı çekerek kurtuldum. Herkesin gözü üzerinizde olunca bu sizi etkiliyor tabii. Ben de belgesel çektim. Çünkü kimse belgesele bir şey demez. Bu süreçte nefes aldım. Bu bana çok iyi geldi.

Sınırı geçmek gerek...

Türkiye ile Avrupa arasında birbirinden kopamayan ama iyi de geçinemeyen bir hal var. AB, Türkiye'ye çevre, insan hakları, demokrasi gibi konularda önemli açılımlar getirebilir. Ama Türkiye de gayet uygar bir ülke. Avrupa'nın bunu görmesi gerekiyor. 2004'te her şey çok güzeldi. Sonra bozuldu. Ben aralarındaki ilişkiyi anne-kız, karı-koca ilişkisine benzetiyorum. Ama ilginç bir şey daha söyleyeceğim. Türkiye-Avrupa ilişkisini, mesela Amerika-Meksika ilişkisine çok benzetiyorum. Avrupa'daki en büyük azınlık grup Türklerdir. Biliyorsun, sadece Almanya'da değil, Avrupa'nın her yerinde Türkler yaşıyor. Amerika için de aynı şey söz konusu. Amerika'daki en büyük azınlık da Meksikalılar. Meksikalı yönetmenler gelip Amerika'da film çekiyor. İki tarafa da bakabiliyor ve o sınırdan beslenebiliyorlar. Sınırdan bakmak, sınırın iki tarafına geçmek önemli gibime geliyor. Filmlerimde böyle şeyler var.

Sinema yazarlarını seviyorum...

Genel sinema yazarlarıyla yönetmenlerin arasında bir mesafe vardır. Bunu pek anlamıyorum. Yönetmen ve sinema yazarının ortak noktası sinema sevgisidir. Bunun için sinema yazarlarını çok severim. Onlarla muhabbet etmeyi önemserim. Çünkü aynı dili konuşacağınız insanlardır. Tabii her filmi beğenmek zorunda değiller. Ama zaten her film de iyi değil ki! Almanya'da da böyle

Fotoğraf: **Muhsin Akgün**

bir yaklaşımım var. Bunun için Alman sinema yazarları benimle daha rahat diyalog kurabiliyorlar. Zaten yeni Alman sineması çok kültürlülük üzerine kurulu. Bunun için benim sinemamı da yeni Alman sinemasının bir parçası olarak görüyorlar.

Bu toprakları kendime yakın buluyorum ve merak ediyorum...

Köklerim burada. Genel olarak ben Türkiye'yi merak ediyorum, burayı keşfetmeye çalışıyorum. Bu çabamın beni zenginleştirdiğini düşünüyorum. Ama benim filmlerimden Türkiye'yi algılamak çok da doğru değil. Türkiyeli yönetmenler, Nuri Bilge Ceylan, Zeki Demirkubuz, Özcan Alper gibi yönetmenlerin filmleri daha doğru bir algı yaratıyor. Mesela "Duvara Karşı"da hep

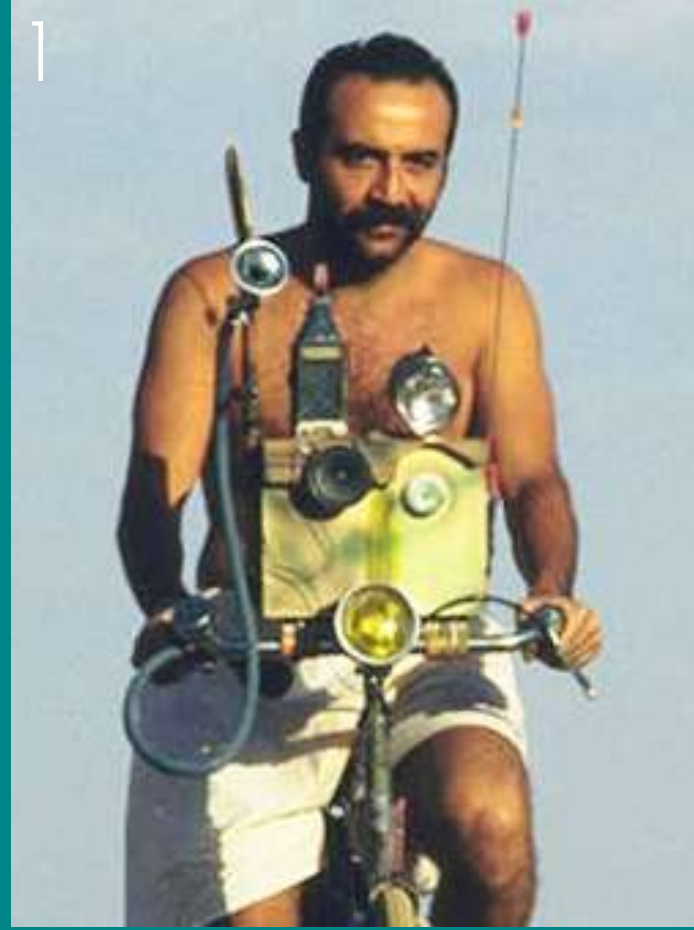
Beyoğlu ve oteller vardır. Çünkü burada otellerde kaldım. Ama Beyoğlu bana İstanbul müziğinin kapılarını açtı, "İstanbul Hatırası"nı çektim. Burada tanıdığım insanlar sayesinde Karadeniz'i keşfettim ve "Yaşamın Kıyısında"yı yaptım. Sonuçta ben, Türkiye'yi, bu toprakları kendime yakın buluyorum ve merak ediyorum. İlerleyen zamanlarda başka bir bölgeyi de merak eder, onu keşfetmeye de çalışabilirim.

Uluslararası bir film çekeceğim...

Hollywood'da film çekmeyi düşünmüyorum. Kendini ifade etmene ne kadar izin verirler bilemiyorum. A-ma uluslararası bir film çekmeyi planlıyorum. Bunun koşullarını oluşturmaya çalışıyorum. Şu aralar Latin Amerika ilgimi çekiyor...

2000'LERİN 11 YERLİ KAHRAMANI

Son iki sayımızda 2000'lere damgasını vuran yabancı film karakterlerini ve kahramanlarını hatırlamıştık. Sıra geldi Türk sinemasında 2000'lere adını yazdıran, unutulmaz olmayı başaran 11 kahramana...

31

ARALIK 1999'DAN 1 OCAK 2000'E GEÇTİĞİMİZ ANDA
"KIYAMET Mİ KOPACAK,
İNTERNET VE

bilgisayarlar mı çökecek, milenyum nasıl bir şey acaba?" derken, 10 yıl geçti gitti bile. Türk sineması da bu dönemde umulmadık bir şekilde yeniden yükselişe geçti. Gişede Hollywood filmlerini solladı. Bilet satış rekorları kırdı. 10 yılda 300 kadar yerli filmin vizyona girmesi elbette büyük bir başarı. Ancak 1970'lerin başında sadece bir yılda bu kadar film üretildiğini de eklemek gerek. Aksiyondan drama, bilimkurgudan korkuya, komediden müzikale hemen her türde örneğe rastladığımız bu parlak döneme damga vuran kahramanlar da oldu kuşkusuz. Aralarında hâlâ tanışmadıklarınız varsa, ilk fırsatta DVD'leri edinip göz atmanızda fayda var. Ne de olsa koca bir 10 yıl onlardan soruluyor.

1

DELİ EMİN
(VİZONTELE, 2000)

Yılmaz Erdoğan'ın "Bir Demet Tiyatro"dan sonraki ikinci büyük başarısı. 1974'te Hakkari'ye ilk kez televizyon yayınının verilmesini ve bölge insanının acı tatlı hikayesini anlatan "Vizontele", aynı zamanda 2000'lerin de ilk gişe canavarı olmayı başarmıştı. Senaryoyu yazan Erdoğan'ın canlandırdığı Deli Emin karakteri, filmin belkemiği idi. Elektronikten çok iyi anladığı için delilikle dahilik arasında gidip gelen, beslediği güvercinleriyle konuşan Emin, devam filmi "Vizontele Tuuba"da da Tuba Ünsal'a abayı yakıyordu. Mizahla hüznü lezzetli bir kıvama ulaştıran film, Demet Akbağ, Altan Erkekli, Cem Yılmaz gibi devlerden kurulu kadrosu, devrim niteliğindeki özenli görüntü çalışması ve Kardeş Türküler imzalı müzikleriyle de unutulmadı.

2

RIFAT BEY
(BÜYÜK ADAM KÜÇÜK AŞK, 2001)

Büyüleyici ve derinden etkileyici olmasıyla, ama en çok ne yazık ki sansürle cebelleşmesiyle hatırlanan bir 'sevgi' filmi. Yakınlarını polis operasyonunda kaybeden küçük Kürt kızı Hejar ile 75 yaşındaki yargıç emeklisi, tutucu Rifat Bey arasındaki iletişimi izlerken, gözyaşları kaçınılmaz olarak dökülüyor. Şükran Güngör de, ölümünden önce rol aldığı son filmde perdede devleşerek ölümsüz bir karaktere damga vuruyor. Türkçe'den ve ilkelerinden o yaşı dek ödün vermeyen, ülkesine resmi söylemin penceresinden bakan Rifat Bey, bu küçücük Kürt kızı aracılığıyla gerçeklerle yüzleşiyor. Kürt açılımı daha ortada bile yokken gözlerdeki perdeyi kaldırmayı deneyen bu güzel filmde Hejar rolündeki Dilan Erçetin'e de dikkat.

2

3

4

5

3 ARİF / KOMUTAN LOGAR
(G.O.R.A., 2004 / A.R.O.G., 2008)
Cem Yılmaz'ın başlı başına bir marka olduğunu tescilleyen, en çok izlenen Türk filmleri arasında altın harflerle yerini alan bu film serisi, pahalı görsel efektleri ve popüler filmlerle dalga geçmesiyle de hedefi buldu. Eski filmleri ve Yeşilçam'ı bilenlerse, Sadri Alışık'ın kült bilimkurgusu "Turist Ömer Uzay Yolu"nda"ya bir saygı duruşu olarak nitelendirdi. Tipik bir "iyi yürekli ama kurnaz Türk" olan Arif, ışınlandığı G.O.R.A. gezegeninde züccaciye dükkanına girmiş fil gibi davranıyordu... Cem Yılmaz iki rolde birden oynadı. Dünyalılardan nefret eden Komutan Logar'ı da başarıyla yorumladı. Aynı rolleri devam filmi "A.R.O.G."da da sürdürdü. Öyle ki, "Yahşi Batı"da Lemi Galip (Ozan Güven) bile kafa kıyaklığıyla bir an onu Komutan Logar zannedecekti.

4 NAZİM
(GÖNÜL YARASI, 2004)
Yönettiği hemen her film çok başarılıdır ama "Gönül Yarası", Yavuz Turgul'un tüm filmografisi içerisinde çok daha özel bir konuma sahip. Sinema serüveninin en rafine haline bu yapıtıyla ulaştığını söylersek, yanlış olmaz. "Eşkiya"da hiçbir Kürt'ün Kürtçe konuşmaması eleştirisine, bu filmde Şener Şen'in canlandığı Nazım Hoca'yla köylüleri Kürtçe konuşturarak ve Aynur'un Kürtçe okuduğu "Dar Hejiroke" türküsüyle yanıt veren Yavuz Turgul, Yeşilçam melodramlarından damıttığı senaryosuyla imkansız aşkın tarifini de yapıyordu. Mesleği uğruna evlatlarını ihmal etmiş, bunun da farkına ahir ömründe varmış Nazım öğretmen rolünde Şener Şen, "İkinci Bahar"la birlikte son 10 yılın en iyi oyunculuk performansını sergiliyordu.

5 HÜSEYİN EFENDİ
(BABAM VE OĞLUM, 2005)
ZAZ ekolü parodi bizde de yapılıyor olsa kesinlikle tiye alacakları, zihinlere çakılıp kalan ünlü sahneyi bilirsiniz. Çetin Tekindor, oğlunun ölümünden sonra mezarlıkta sinir krizi geçirir ve kollarını iki yana açarak feryat eder. Sırf bu sahnedeki performansı ile unutulmaz sinemasal imgeler arasında yerini alan Tekindor, tüm bir film boyunca kullandığı Ege şivesi, küçük torunu Deniz'le yürekleri dağılayan ilişkisi ve "Küçük Ağa"dan yıllar sonra gelen ikinci büyük performansı ile bu listeye girmeyi hak etti. Çağan Irmak'ın "Babam ve Oğlum" filmi denince akla bu sahneyle birlikte Tekindor gelse de, Yetkin Dikinciler, Binnur Kaya, Hümeysra, Fikret Kuşkan, Şerif Sezer ve küçük Ege Tanman da aynı başarıyla kadroyu tamamlıyorlar.

6 POLAT ALEMDAR (KURTLAR VADİSİ IRAK, 2006)

Gençler arasında mafyalığı özendiriyor; tek kişilik kanun dışı adaleti meşru gösteriyor; sağcı-faşist ideolojiyi pompalıyor vs. derken, Polat Alemdar da, "Kurtlar Vadisi" dizisi de 2000'lerin en çok izlenen yapımlarından biri olup çıktı. Orijinal diziyi ara verdikten sonra çekilen bu sinema filmi, dizideki karakterleri ve robot izlenimi veren mimiksiz ifadesiyle Polat Alemdar'ı beyazperdede; bu kez Irak'taki şer güçlere haddini bildirirken karşımıza getiriyordu. Türk askerlerinin kafasına çuval geçiren Amerikalılardan intikam almaya çalışan Polat Alemdar ve arkadaşları, şiddetin, ölümün ve belli bir siyasi düşüncenin temsilciğini üstlenerek, Serdar Akar'ın yönetmenliğinde beyazperdeyi kan kırmızısına boyadılar.

7 BEKİR (KADER, 2006)

Kim derdi ki, Cihangir'de çay bahçesi işleten bir delikanlı, Türk sinemasının 2000'li yıllarına "aşkının peşinden diyar diyar sürüklenen umutsuz âşık" rolüyle damgasını vuracak... Ufuk Bayraktar'dan söz ediyoruz. Zeki Demirkubuz'un "Bekleme Odası" filminde amatör oyuncu olarak rol alan Bayraktar, "Kader" de fena halde abayı yaktığı ama bir kez olsun beraber olamadığı Uğur'un (Vildan Atasever) peşinden kentten kente bilinçsizce sürüklenirken, çektiği ıstırap ve kor alevden yüreğini de bizlerle paylaşıyordu. "Masumiyet" filmindeki kahramanların gençliklerini izlediğimiz "Kader", Bekir karakterinin özellikle finalde masa başında yaptığı konuşmayla, son 10 yılın en büyük yerli aşk filmiyle karşı karşıya olduğumuzu söylüyordu.

8 HAYAT (HAYAT VAR, 2008)

Afişine bakar bakmaz göze çarpan "kırmızı rujlu küçük kız" imajı, aslında filmin anahtarını baştan elimize veriyor. Hem izlerken hem de bittikten sonra boğaz düğümleyen bu sarsıcı film, 14 yaşındaki Hayat'ı ve kısıp kaldığı dünyasındaki diğer insanları tasvir ediyor. Boğaza bakan derme çatma bir gecekondu, boğazlarına kadar batağa saplanmış bir avuç karakter var öyküde. Balıkçılık yapan ama aynı zamanda yasadışı işlere de bulaşmış baba, yatalak bir dede, başka kocaya kaçmış bir anne, tecavüzcü bakkal ve tüm bunların ortasında, değil hayatı, bedenini bile umursamayan bir kız... Arabesk müziğiyle, görüntüleriyle, sorgulattığı ahlakımızla ve kusursuz sinemasıyla bizleri unutulmaz bir Hayat'la tanıştıyor film.

9 RECEP İVEDİK (RECEP İVEDİK, 2008)

Tuvalet mizahını sevmeyenlerin yerden yere vurduğu, oysa 2000'lerin belki de en eğlenceli, doğrudan kakhaha odaklı komedi filmi. Şahan Gökçek'in TV'de yarattığı "altın kalpli maganda" karakterini sansürsüz olarak sinemaya taşıdığı film, görgüsüz taraflarımıza acımasızca ayna tutmakla kalmayıp, son 20 yılın gişe rekorlarını da sallayıp attı. Ağzına geleni söylemekten, aklına geleni yapmaktan bir an bile imtina etmeyen bu saf zontanın maceraları o kadar ilgi gördü ki, bir yıl sonra devamı çekildi. Üçüncüsü de vizyona girmeye hazırlanıyor. 2000'lerin Şaban'ı da diyebileceğimiz, 'kıro'luklarıyla sadece filmdeki karakterleri değil, elit seyirciyi de irrite eden İvedik, şüphesiz Türk sinemasının unutulmayacak tiplerini arasına çoktan girdi...

10 ALPER (ISSIZ ADAM, 2008)

2000'lerin mucize çocuğu Çağan Irmak'tan bir başka mucize film. "Asmalı Konak", "Çemberimde Gül Oya" gibi diziler ve "Babam ve Oğlum"la yakaladığı başarıyı "İssiz Adam"la perçinleyen Irmak, aslında sıradan, bildik bir hikayeyi kendine özgü dokunuşlarla sihirli bir aşk masalına çeviriyordu. Birine bağlanmak yerine gecelik ilişkiler yaşayan Alper, karşısına bir anda çıkan Ada'ya gönlünü kaptırsa da, acıklı finale adım adım yürüyorlardı filmde. Yıllar sonra bu film sayesinde adeta marşa dönüşen "Anlamazdın" olmak üzere, plakattan çalınan eski şarkılarıyla da herkeste pikap ve plak alma dürtüsü yaratan "İssiz Adam", başroldeki Cemal Hünel ve Melis Birkan'ı da bir anda şöhretler kaldırımına fırlatıverdi.

11 YUSUF (SONBAHAR, 2008)

Kim demiş siyasi içerikli, sanatsal kaygıları olan iyi bir film, halka ulaşmaz diye. Evet "Sonbahar" belki milyon sayıda seyirciyle buluşmadı ama 150 bin seyirci sayısıyla herkesi şaşırttı. Özcan Alper, bu ilk yönetmenliğinde, siyasi suçtan girdiği hapse "Hayata Dönüş" adı verilen ama aslında tam bir devlet katliamı sayılabilecek operasyona maruz kalır. Ölüm orucunda vereme yakalandığından, cezası dolmadan salıverilir. Az bir ömrü kalan Yusuf, köyü Çamlıhemşin'e gelerek yaşlı annesine veda edecektir. Ancak karşısına çıkan Gürcü kızı Elka, ömrünün sonbaharındaki Yusuf'a acaba deva olabilecek midir? Onur Saylak'ın dingin, ölçülü, büyüleyici performansı, ödül rekortmeni filmi unutulmazlar arasına sokuyor.

KISA TESADÜFLER

Sinema tarihinin en güzel çekilmiş, en yaralayıcı 'yasak aşk' filmi desek hiç de abartmış olmayız David Lean'ın başyapıtı "Kısa Tesadüfler" (Brief Encounter) için. İngiliz sinemasının en iyi filmlerinden biri olan bu değerli film, bugün izlendiğinde bile ilk izlendiğindeki etkiyi bırakmakta hiç zorlanmıyor.

DAVID LEAN'İ BÜYÜK EPİK FİLMLERİN USTA YÖNETMENİ OLARAK TANIRIZ HEP. "KWAI KÖPRÜSÜ", "ARABİSTANLI

Lawrence", "Doktor Jivago" gibi 'büyük' filmlerinden önce Lean, ünlü tiyatro yazarı Noel Coward'ın dört eserini beyazperdeye uyarlamıştı. Bunların sonuncusu olan, Coward'ın tek perdelik "Still Life" adlı oyunu bir film olmak için yeterli malzemeye sahip gibi durmamasına rağmen Lean'ın kamerasıyla tek bir anında bile boşluğa düşmeyen, yürek yakan, mendil islatan usta işi bir melodrama dönüşmüş.

Daha sonra sinemada defalarca tekrar edilen bir hikayesi var filmin. İki de evli olan bir kadın ve bir erkeğin masum, çekingen, usul usul ve yarım yamalak ama duygusal olarak çok sarsıcı yaşadıkları bir aşk hikayesi. Üstelik Coward'ın orijinal metni çok kısa ve tamamı bir tren istasyonunda geçmesine rağmen Lean bu metni öyle ustaca kurgulayıp beslemiş ki hayran olmamak elde değil.

Mesela hikayeyi sondan anlatmaya başlıyor Lean. Yani Laura ve Alec çiftinin istasyon büfesindeki o buruk ayrılış sahnesiyle. Ama bu son derece hüznü sahneyi henüz geçmişlerine dair ufak bir fikrimiz yokken izlediğimiz için orada yaşananlara tam bir anlam veremiyoruz. Kafede keyifsizce oturan bir çiftte oldukça geveze bir kadın katılıyor ve sürekli konuşuyor bu sahnede... Sonrasında Laura'nın oldukça mutsuz bir şekilde evine, kocasına ve iki çocuğuna dönüşüne şahit oluyoruz. Akşam olup da çocuklar uyuyunca çift, şöminenin

karşısına oturup sakın ve monoton akşamlarından birini yaşıyorlar. Ama Laura'nın içinde fırtınalar kopuyor. Kocas -iyi bir adam olan- Fred kare bulmaca çözerken bir şiirin dizesindeki eksik kelimeyi bulmak için karısından yardım istiyor. Çünkü karısı kendisinin aksine 'şiir okuyan' bir kadındır. Laura eksik kelimeyi buluyor da bir çırpıda: 'Aşk'. Yani kendi evliliklerinde çoktan tükenmiş olan duygu. Sonra Lean bu narin ve hoş kadının kafasına girmemize olanak veriyor. Laura'nın 'iç sesi', kocası Fred'e bütün olan biteni gizlemeden, duygularını da katarak, samimi bir şekilde anlatıyor: Bir dizi kısa tesadüflerin karşılaştığı Doktor Alec Harvey'e aşık olmuştur.

İkili her perşembe malum istasyonda biten kısa buluşmalar yaşarlar ve her birinde giderek birbirlerine yakınlaşırlar. Yanlış olduğunu bile bile, vicdanlarını sızlata sızlata eğlenirler. Sadece birkaç kere, utanarak, tutuk ve endişe içinde yarım yamalak öpüşürler. El ele tutuşup gezerler. Yaşadıkları tutku, birlikte sinemada izledikleri "Tutku Alevleri" adlı filminden bile daha baskındır. Filmi yarım bırakıp çıkarlar...

Ancak bir süre sonra yaşadıkları suçluluk hissi tutkularından ağır basmaya başlar. Bazı şeyleri daha yaşayamadan bile bitirmeye karar verirler. Onlar kendi 'küçük kıyamet'lerini yaşarlarken dünyanın onlardan haberi bile yoktur. Etraflarında akıp giden hayatı tren anonslarıyla, sağ-sollarından gülüşerek geçip giden insanlarla, sürekli hareket halindeki trafikle bize sık sık duyumsatır usta yönetmen.

Laura ve Alec'in yaşadıkları son dakikalar ise muazzam bir sinema duygusu içerir. İlk sahnede gördüğümüz anlar şimdi Laura'nın anlatıcılığında esas anlamlarına kavuşurlar. İçimiz titrer. Ayrılığın keskin mutsuzluğu içindelerken Laura'nın geveze ve dedikoducu arkadaşı Bayan Dolly Messeter, çiftin son anlarını berbat eder. O neredeyse nefes bile almadan konuşukça bizim içimiz ezilir, kahroluruz...

David Lean, bu başyapıtında zaman zaman Alman dışavurumcu ışık oyunlarına başvurur. Özellikle de sahne geçişlerinde. Ses kuşağını kullanışı ise sinema dersi gibidir. Laura'nın anlatıcılığını destekler. Özellikle o vurucu final sahnesinde çerçeveyi eğerek etkiyi artırması bugünün bile pek çok yönetmenine ilham kaynaklığı yapmıştır. Müzik olarak Rahmaninov'un piyano konçertosunu kullanması da filmin sahnelerini unutulmaz kılan başka bir öğedir. Ama kuşkusuz filmin bu kadar 'sevilebilir' olmasının baş nedenleri, iki başrol oyuncusu Celia Johnson ve Trevor Howard'ın olağanüstü performansları. Özellikle o iri gözleriyle kafasının içinden geçen duyguları bize geçirmekte hiç zorlanmayan, Oscar'a da aday gösterilen Celia Howard'ın Laura karakterine kattığı doğallık, neşe ve hüznün karışımı kolay unutulur gibi değil. İki oyuncu da o kadar samimi, sevimli ve uyumlular ki, insan onların sonsuza kadar birlikte olmayı hak ettiklerini düşünmeden edemiyor.

"Kısa Tesadüfler", bize 'kırık bir aşk hikayesi'ni sinemada anlatılmış en güzel haliyle sunan eşsiz bir başyapıttır. ■

NOSFERATU: BİR DEHŞET SENFONİSİ

VAMPİR EDEBİYATININ KÖKLERİ, BİRÇOK TOPLUMUN YAZILI VE GÖRSEL kaynaklarından beslenerek hayat bulsa da, bugüne kadar etkisini sürdüren en önemli yapıtını Bram Stoker'ın "Dracula"ıyla vermiştir. Transilvanya topraklarında doğup yüzünü Batı'ya çeviren asil bir karakterdir Kont Dracula; kanla beslenir, olanca ırkılıcılığına rağmen aşkın açmazlarında kaybolur, ölümsüzlüğün ona getirdiği 'yük'le yaşayabilmenin hesaplarını yapar.

Alman dışavurumculuğunun efsane ismi Friedrich Wilhelm Murnau'nun 1922 yapımı başyapıtı "Nosferatu" da aslında Dracula'nın hikayesini anlatır bizlere. Telif meselesi yüzünden filmine "Dracula" ismini veremeyen, karakterine de Kont Orlok demek zorunda kalan Murnau, bugüne dek çekilen ve teknolojinin azami desteğiyle vücut bulan onca vampir filmine karşın, sessiz ve siyah-beyaz başyapıtıyla aşılmaması mümkün görünmeyen bir doruğun sahibidir.

Hikayeyi zaman geçirmeye gerek yok, defalarca okuduğunuz/izlediğiniz hikaye işte! Ama bu filmin hikayesinden çok daha önemli özellikleri var. Elindeki hikayeyi öylesine ilginç bir şekilde harmanlar ki Murnau, oyuncu seçiminden başlayıp onları kurduğu atmosfer içinde çıkardığı yolculuğu kurgulamasına kadar eşi benzeri olmayan bir sonuca ulaşır ve filmini 'eşsiz' kılar.

Kont Orlok karakterinde karşımıza çıkan Max Schreck, sonraki yıllarda karşımıza çıkacak Dracula karakterlerini canlandıran aktörlerin aksine alabildiğine 'çirkin'dir ve 'cazibe merkezi' olabilecek hiçbir özelliği yok gibidir. Bu durumu filmi için bir avantaj haline getiren Murnau, Schreck'in ırkılıcı görüntüsü üzerinden giderek bir 'korku senfonisi'ne ulaşır. Orlok'un perdede görüldüğü süreyi kısaltır, onun bir 'zebanî'ye benzeyen ama 'gizemli' olmanın da üstesinden gelen görüntüsüyle seyircinin sinirlerini hedef alır, onları köşeye sıkıştırarak ve oradan çıkmalarına fırsat tanımayacak büyük hamlesini de yapmış olur böylece. Max Schreck, gerçek hayatta da çirkindir ama filmde onu sivri kulakları, vampir dişleri ve uzun tırnaklarıyla 'hayal edilemez' bir yaratığa

dönüştürür Murnau. Aktör, yönetmenin amaçladığı 'gotik korku' atmosferini yaratma konusunda eline su dökülemez bir performans sergiler burada. Yaşadığı 'tutku'nun onu 'son'a götüreceğini bile bile hedefine yürümekten vazgeçmeyen Orlok'tur artık o. Ekonomik vücut dili, Alman dışavurumcu oyunculuğun bir miktar dışına çıkarır onu, ama 'başka' olmanın tarifi de böyle yapılmalıdır sanki!

"Nosferatu"yu 'eşsiz' yapan en önemli unsurlarından biri de Murnau'nun 'ışık ve gölge'yi kullanma biçimi. 'Karanlığın efendisi' olmasıyla ünlü 'şekilsiz' karakterini yalnızca oyuncusunun performansına bırakmayan yönetmen, kullandığı ışıqla onu çok daha ürkütücü bir boyuta taşımaya da başarır. Orlok'un gölgesinden bile korkar hale getirir bizi. Farklı açılardan verdiği ışıqla tedirgin edici anlar yakalar. Bu noktada, filmin sessiz olmasının yarattığı etkiden de bahsetmeli. Zira Orlok'un sessizliğinin yarattığı gerilimle ivmelenen karanlık atmosfer, sonraki "Dracula" filmlerinin de temel yapısını oluşturur. Sesli dönemde çekilen filmlerdeki Dracula'ların da 'az konuşan' karakterler haline dönüşmesinin sorumlusudur bir bakıma "Nosferatu". 'Gizemli' olmanın ön koşulu haline dönüşür 'sessizlik', gerilimi tetikleyen en önemli unsurdur aynı zamanda.

1922'den bu yana etkisinden bir nebze olsun kaybetmeyen "Nosferatu"nun 1979'da Werner Herzog yönetiminde bir de yeniden çevrimi yapılmıştı. Orijinal film kadar değilse de Klaus Kinski'nin 'Max Schreck benzeri' performansıyla parlayan bu film, "Nosferatu" efsanesinin silinemeyeceğinin de bir kanıtıydı. 2000'de E. Elias Merhige yönetiminde çekilen "Vampirin Gölgesi" (Shadow Of The Vampire) ise "Nosferatu"nun yapım sürecini yarı gerçek/yarı kurgusal bir hikayeyle anlatmıştı bizlere. [1]

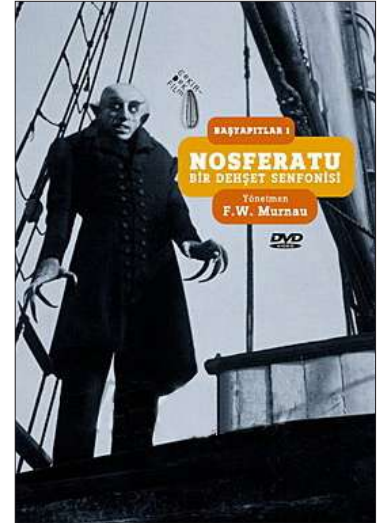

Filmin atmosferini körükleyen enfes görüntülerin sahibi Fritz Arno Wagner, yapımın gizli kahramanlarından biri.

Bram Stoker'ın dul eşinin yasal yollara başvuru filmin bütün kopyalarını yok ettirmesi, sinema sanatı adına kara bir lekedir...

ORJİNAL ADI Nosferatu, Eine Symphonie Des Grauens
YÖNETMEN F.W. Murnau
OYUNCULAR Max Schreck, Gustav von Wangenheim, Greta Schröder
YAPIM/SÜRE 1922 Almanya, 94 dk.
GÖRÜNTÜ/SES 1.33:1, 1.0 Mono
ŞİRKET Çekirdek

Max Schreck, gerçek hayatta da çirkindir ama filmde onu 'hayal edilemez' bir yaratığa dönüştürür Murnau.

HOŞGÖRÜSÜZLÜK: AŞKIN ÇAĞLAR BOYU MÜCADELESİ

DAVID WARK GRIFFITH'İN, 1910'LARA DEK BAŞ AŞAĞI DURAN SİNEMA sanatını iki ayak üstüne yerleştiren, ona gerçek bir gramer kazandıran, bu sanatın temel ABC'sini geliştiren yönetmen olarak kabul görmesi boşuna değildir. Teşbihte hata olmaz, sinemanın mazisindeki en köklü alfabe devrimini yapan 'başöğretmen' (bu durumda 'başyönetmen') de diyebiliriz onun için.

Tarihte 'milat' muamelesi gören pek çok film var. Onlardan birinin, "Yurttaş Kane"nin (Citizen Kane) yaratıcısı Orson Welles, "Sadece 1916 yılının izleyicisi için değil" diyor, 1971'de televizyonda "The Silent Years" isimli dökümanter programında "Hoşgörüsüzlük"ün gösteriminden önceki sunumunda, o her zamanki karizmasıyla, "bugünün izleyicisi için bile yenir yutulur bir film değil bu." Sinema sanatının tarihî gelişimini iyi bilen herkesin "Hoşgörüsüzlük"ü gördükten sonra altına gözü kapalı imza atacağı bir tespit elbette Welles'in ki. Ne de olsa, sinemanın çehresini henüz yolun başındayken değiştirmiş ve ardından bahtı karalar bağlamış bir dehanın halinden yine en iyi öyle bir deha anlar...

Derler ki, Griffith'i "Hoşgörüsüzlük"ü çekmeye iten başlıca neden bir yıl önce çektiği "Bir Ulusun Doğuşu"na (The Birth Of A Nation) gelen 'ırkçılık' tepkileridir. (Filmlerin ideolojik olarak yerden yere vurulması dünün meselesi değil demek ki, bir asır önce de olan bir şey) Tarihten dört devasa hoşgörüsüzlük hikayesi anlatmaya soyunur; bir açıdan da yedinci sanatın Babil Kulesi'ni inşa edecektir: Bütün o görsel şatafatın ardından görkemli bir yıkım getirecektir "Hoşgörüsüzlük" yaratıcısına.

Griffith'in bu filmi çekebilmek için cebinden harcadığı 2 milyon dolar 1916 yılında akıllara seza bir paradır. James Cameron gibi modern çağın sinema peygamberlerinin her yeni eserinin ulu amentülerle selamlandığı bugünden çok uzaklarda olan o asri zamanlarda bu tip epik filmlere girişmek intihar demektir. Acıdır ki, "Hoşgörüsüzlük", gözünün yaşına bakmadan yaratıcısını çarmıha geren, lanetli bir filmidir.

Birbirlerinden yüzlerce yıl farkla ayrılan, iç içe geçirdiği dört ayrı tarihsel öyküye ışınlar bizi Griffith "Hoşgörüsüzlük"te. Antik Babil'dendir ilk öykümüz. İhtişamlı setlerin, muazzam dekorların önünde Babil Kralı'nın uğradığı ihanetle kentin düşüşüdür tanık olduğumuz.

İkinci öykümüz bizi İsa Peygamber'in kollarına bırakır. Farisilerin mahkum ettiği Hz. İsa'yı çarmıha götüren meseldir bu kez anlatılan.

Üçüncü öyküde 1572 yılının Paris'inde Hügenotlar tarafından onbinlerce Protestan'ın katlinin, tarihe Aziz Bartolomeo Günü Katliamı olarak not düşülen bu acı olayın ardından ağıt yakar Griffith. Ve son olarak günümüzde (1916'da) masum bir genci haksız yere idama gönderen bir dizi acı olay gelir.

Evet, Griffith bu dört öyküyü, o günün hiçbir sinemacısının akıl edemediği bir yaratıcılıkla iç içe geçirir. Kurgunun, planların bağlanmasının, devasa setlerin, uzun kaydırma hareketlerinin, yaratıcı biçimde öykü anlatmanın kısacası sinema sanatının bugün dahi aşılamamış kimi belli sınırlarını daha o tarihte çizer yedinci sanatın atası. O güne dek eşi görülmemiş biçimde üç saati aşkın süren filmiyle, iflasa sürükleneceğini bile bile belki de...

1997'de, pek az yönetmene layık görülen D.W. Griffith Yaşam Boyu Başarı Ödülü'nü kabul konuşmasını, o sırada "Gözü Tamamen Kapalı"yı (Eyes Wide Shut) çektiği için bir video kaset kaydıyla yapmak zorunda kalan Stanley Kubrick, konuşmasının bir yerinde Griffith'i 'inatla Güneş'e ulaşmaya çalışan' İkarus'a benzetir. Kuşkusuz, bu imkansız yolculuk sırasında Griffith'in en dayanıklı kanadı "Hoşgörüsüzlük"tür. Mısır Piramitleri bugün insanlık için neyse, bu film de sinema sanatı için odur: Hep orada duracak ve var olduğu sürece yedinci sanatta nereden nereye geldiğimize dair bir mihenk taşı teşkil edecektir. [1]

Carl Davis'in 1989'da filmin üstüne döşenen besteleri Griffith'in imgelerine kusursuz biçimde eşlik ediyor.

Ekibin veya ekipmanın kadrage 'kaçması' gibi, sessiz sinema döneminde sık rastlanan hatalar burada da var.

ORJİNAL ADI Intolerance: Love's Struggle Throughout The Ages
YÖNETMEN D.W. Griffith
OYUNCULAR Mae Marsh, Lillian Gish, Howard Gaye
YAPIM/SÜRE 1916 ABD, 197 dk.
GÖRÜNTÜ/SES 1.33:1, 1.0 Mono
ŞİRKET Çekirdek

Mısır Piramitleri bugün insanlık için neyse, bu film de sinema sanatı için o: Bir mihenk taşı...

AMY'NİN İZİNDE (BD)

ORJİNAL ADI Chasing Amy

YÖNETMENLER Kevin Smith

OYUNCULAR Ben Affleck, Jason Lee,

Joey Lauren Adams

YAPIM/SÜRE 1997 ABD, 113 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 1.85:1 - 1080p, 5.1 DTS-

HD İngilizce (T.A.)

ŞİRKET Tiglon

Aşık bir erkeğin yapabileceği en aptalca hareket, kadına eski ilişkilerini sormaktır.

LİŞKİLERİ, TARAFLARIN GEÇMİŞLERİ ÖLDÜRÜR HEP. HELE ERKEKLER, HOOPER
X'in filmde söylediği gibi, illa Marco Polo olmak isterler kadınlar söz konusu olunca.

Oysa ki adam oraya varana dek, o kadın çok şey yaşamıştır. Aynen Alyssa gibi. Bunları bilmenin de adama hiç faydası yoktur. Ancak içine dert olur, duyduğu aşkı köreltir. Aynen Holden gibi.

"Amy'nin İzinde" saf ve deneyimsiz Holden'ın, dönüp dolaşıp kendisinde durulan Alyssa'yı kaybedişinin hikayesi. Ağzı bol birinden kadının renkli geçmişini öğrenince kendini minicik, tecrübesiz, zavallı hissediyor. Gurur, öfke ve kifayetsizlik karışımı o saçma duyguya yeniliyor. Fark edemediği, aslında kadının tüm bu cinsel ve romantik maceralarda aradığını nihayet adamda bulduğu. Fakat Marquez'in dediği gibi "Yüzyıllık yalnızlığa mahkum ruhların hayatta ikinci bir şansı olmuyor." Holden'ın mahvettiği ilişkide geri dönüş yok artık. Hele filmin sonundaki acınası çabası aynen "Ananı Da" (Y Tu Mama Tambien) etkisi yaratıyor. Hem sevgilisini hem can dostunu

yitirmesine, iki tür sevgiyi birden külliyen kaybetmesine neden oluyor.

Samimi ve dürüst bir dille yazılmış senaryoda tek bir gereksiz cümle yok neredeyse. Bir 'makale film' bu adeta. Tarafların geçmişini kurcalamanın aşkı yıpratıcı doğasını irdeliyor. Bunun yanında erkek dostluklarının, taraflardan birinin gönül ilişkisine başlamasından nasıl olumsuz etkilendiğini, "arkadaşımın aşkısın" sendromunun yarattığı hasarları inceliyor. Kevin Smith mizahtan melankoliye doğru yol alan öyküsünde tutkulu tiratlara da imza atıyor. Holden'ın Alyssa'ya aşkını itiraf ettiği sahne ya da Sessiz Bob'un gelmiş geçmiş en uzun konuşmasını yaparak "Amy'i aramak" konseptini açıkladığı monolog gibi unutulmaz anlar barındırıyor. "Amy'nin İzinde" giderek eşsiz bir modern klasiğe dönüşüyor. [1]

Jason Lee; Jack Black, Will Ferrell ya da Zach Galifianakis'ten çok önce pasif agresif mizahı keşfetmiş de kıymeti bilinmemiş.

Kevin Smith'in lezbiyenlik algısı oldukça naif, karikatürize, neredeyse çocukça.

TEZGAHTARLAR (BD)

ORİJİNAL ADI Clerks.

YÖNETMEN Kevin Smith

YAPIM/SÜRE 1994 ABD, 92 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 1.85:1 1080p, 5.1 Dd İngilizce (T.A.)

ŞİRKET Tiglon

KEVIN SMITH'İ KEVIN SMITH YAPAN İKİ filminden biri. "Amy'nin İzinde" daha önce kötü bir DVD baskısıyla raflara çıkmıştı, "Tezgahtarlar" ise hiç çıkmamıştı. Ama geçtiğimiz hafta ilk kez iki film de tertemiz Blu-ray baskılarıyla arşivlere ulaştı.

"Tezgahtarlar" yönetmeni Smith'in özellikle hayranları tarafından yere göğe konulamayan, neredeyse satır satır ezberlenen filmi. Bu derece seviliyor olmasının nedenini iyi tesbit etmek lazım aslında. Nitekim "Tezgahtarlar" da aslında doğru düzgün bir olay olduğu da yok. Tıpkı İnan Temelkuran'ın "Bornova Bornova" da yaptığı gibi küçük bir genç topluluktan çıkıp koca bir kuşağın resmine ulaşmaya çalışıyor. Bu küçük topluluğun 'aylak' üyeleri ise film boyunca konuştuğu konuşuyorlar, tüm dünyalarını açık ediyorlar. Neredeyse hiç susmadan ilişkiler hakkında, seks hakkında, hatta "Star Wars" hakkında bile uzun uzun konuşuyorlar. Birbirleriyle küfürleşip şakalaşıyorlar.

16 mm çekilen film, Kevin Smith'in eş-dosttan topladığı ve bir sürü kredi kartına borçlanarak oluşturduğu 25 bin dolarlık bir bütçeyle yapılmış. Ülkemizde '15. Yıl' özel baskısıyla çıkan Blu-ray'de film hakkında tatmin edici ekstra içeriklere de rastlamanız mümkün oluyor... **Burak Göral**

Filmin özellikle "Star Wars" filmlerine getirdiği yorumlar kuşaktan kuşağa aktarılmalı sürdürüyor.

Jay ve Sessiz Bob'un daha çok görünmesini istiyorsunuz. Zaten Smith bunu bildiğinden onlara özel film de yaptı...

KAPAK GÜZELİ

ORİJİNAL ADI Miss March

YÖNETMEN Zach Cregger & Trevor Moore

YAPIM/SÜRE 2009 ABD, 89 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 1.85:1, 5.1 DD İngilizce (T.A.)

ŞİRKET Tiglon

TAMAMEN TUVALET MİZAHINA DAYALI, güldürmeyen bir seks komedisiyle daha karşınızda! Oysa seks komedilerinin bile bir haysiyeti olmalı. "Kapak Güzeli" bu komedilerinin 'ahı gitmiş vahı kalmış' o son erdem kırıntılarını da süpürüp çöpe atıyor. Bir zamanların 'National Lampoon'u gibi bir komedi ensemblesi olan "The Whitest Kids U Know"un ilk uzun metrajlı filmi bu. Televizyon mantığından sıyrılmamış oldukları için skeçler silsilesi gibi ilerliyor film, bir anlatı bütünlüğünden bahsetmek oldukça zor. İlk film olduğu için hem teknik hem artistik toyluklar da ön plana çıkıyor.

Amerikalı liseli gençler bu tip filmlere çok gülüyor, malum. Salt cinsel içerikli kaba espriler; kusmuk, sidik, bok karışımına gülmeyi sevenlere hitaben sıralanıyor bu tip filmler. "Kapak Güzeli" de geleneği bozmuyor ve gülünçlükten monotonluğa, oradan da mide bulandırıcılığa koşar adımlarla ilerliyor.

Başrolü kimseye bırakmayan ve filmin iki yönetmeninden biri olan Trevor Moore'un oynadığı patlak gözlü Tucker, "Amerikan Pastası"nın Stifler'i gibi, devamlı seks konuşan itici bir genç. Aksisi gibi devamlı rol çalıp sevimsizliğiyle kendi filmini de sabote ediyor. **Kemal Ekin Aysel**

Craig Robinson'un rapçi parodisi filmin tek eğlenceli tarafı sayılır.

Yapım kalitesi alelade televizyon dizilerinden bile daha düşük.

ORİJİNAL CİNAYET(LER)

ORİJİNAL ADI Righteous Kill

YÖNETMEN Jon Avnet

YAPIM/SÜRE 2008 ABD, 97 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 2.35:1, 5.1 DD İngilizce ve Türkçe

ŞİRKET R Film

EFSANE AKTÖR AL PACINO, YÖNETMEN Jon Avnet ile iki tane üst üste başarısız polisiye yaptı. İlki (88 Dakika) lanetli bir film oldu. Kopyası çalındı, finali değişti derken ortaya kimseyi memnun etmeyen bir film çıktı. Oysa mesele Avnet'in "Kızarmış Yeşil Domatesler"den beri dişedokunur bir film çıkaramaması. Zaten az film çeken Al Pacino'nun neden iki filmiyle bu isimle ısrarcı olması ise ayrı bir mesele. Kendisiyle de yetinmeyip bu filmde dostu Robert De Niro'yu da sürüklemiş üstelik.. Elinizde bu iki büyük usta var. "Heat" de ortaya nasıl bir gücün çıktığı ortada. Ama tabii ki de Avnet bir Michael Mann değil!

Film daha en başta 1980'lerde çekilmiş bir televizyon filmi gibi başlıyor. İki kadim dostu dedektif, bir dizi cinayeti araştırırlarken birbirleriyle karşı karşıya geliyorlar. Yani ortada pek de matah bir hikaye yok. Bu iki polisin iç dünyasına yönelik sınırlı bilgiler veren hikaye, usta aktörlerin cazibesıyla seyrettiriyor bir süre. Ama sonra o kadar kötü yazılmış bir finale kitleniyor ki, bu nefis oyuncular bile kurtaramıyor filmi. Hem iki büyük efsaneyi ikna et, hem de iyi bir yardımcı oyuncular kadrosu kur, ama bu kadar 'eski' bir hikayeyi bu kadar kötü çek. Doğrusu bu da az bir başarı olmasa gerek! **Burak Göral**

Pacino ve De Niro'yu izlemek en kötü filmde bile belli bir haz veriyor.

Elinizde bir film oluşturacak kadar bir hikaye bile yok.

4

1 - Plan 9 From Outer Space

'Tüm zamanların en kötü yönetmeni' Ed Wood'un 'tüm zamanların en kötü filmi' olabilecek bilimkurgusu. Ama garip bir çekiciliği de yok değil hani!

2 - Ölümcül Tuzak (The Hurt Locker)

Türkiye sinemalarında gösterime girdiğinde yaklaşık 4 bin kişi izledi bu filmi. Şimdiyse Altın Küre adayı ve Oscar'ların da en güçlü aday adaylarından, belki de alacak Oscar'ı. Alırsa yeniden gösterime sokarlar belki, kim bilir!

3 - Friedrich Wilhelm Murnau

Bu haftaki AİLE OYUNU sayfalarının açılış filmi "Nosferatu"nun 'çok özel' yönetmeni. Sinemada Alman dışavurumculuğunun yıldızı. "Nosferatu"yu izleyin tabii, ama bulursanız "Son Adam"ı (Der Letzte Mann) da kaçırmayın!

4 - Devlet Devrim

Kocaman gözleri, düzgün fiziği (bunu göstermekten de hiç kaçınmadı) ve perdedeki farklı ruh haliyle 1960'ların Türkiye sinemasında önemli bir yere sahip Mısır doğumlu aktris. Yılmaz Güney'le birlikte oynadığı filmleri unutmak mümkün değil. Kartpostalları yok satardı vaktiyle.

2

5 - Rekin Teksoy'un Sinema Tarihi

Türkiye'de sinema yazarlığı dendiğinde aklı ilk gelen isimlerden biri olan Rekin Teksoy'un dünya sinema tarihini deşifre ettiği 'devasa' kitabının yeni baskısı iki cilt olarak raflarda. Bunu okumadan sinema tarihini öğrenmek zor!

altyazı

FİLMLERİ ALTYAZI İLE İZLEYİN

“ Ben kolay korkarım. İşte adrenalinimi yükseltenlerin listesi: 1. Küçük çocuklar, 2. Polisler, 3. Yüksek mekanlar, 4. Bir sonraki filmimin sonuncusu kadar iyi olmayacağı düşüncesi! ”

Alfred Hitchcock